

3. Бібліотеки і війна. Як у київських читальнях готують обіди для поранених. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/28765128.html>
4. Лагута Л. Публічні бібліотеки в реаліях війни. URL: <https://oth.nlu.org.ua/?p=5687>.
5. Онищенко О. С. Бібліотечний фонд України в контексті другої світової війни та її наслідків. URL: <https://old.archives.gov.ua/Archives/Publication/Onischenko.php>
6. Тут лікують книгами: як бібліотеки Тернополя об'єдналися для спільної допомоги під час війни. URL: <https://te.20minut.ua/dopomahayemo/mistse-de-likuyut-knigami-yak-biblioteki-mista-obednalis-dlya-spilnoyi-11538420.html>

УДК 342 (477)

Ганушкевич І. Б.

студентка 1 курсу магістратури

Західноукраїнський національний університет

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА ОХОРОНА КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Нормативно-правова охорона культурної спадщини включає в себе перелік законів, які в свою чергу, регулюють правові, організаційні, соціальні та економічні відносини у сфері охорони культурної спадщини з метою її збереження, використання об'єктів у суспільному житті, захисту традиційного характеру середовища в інтересах нинішнього і майбутніх поколінь. Один із основних явних законів «Про охорону культурної спадщини» акцентує увагу тавирішує такі головні питання як:

1) Відповідальність за порушення пам'ятко-охоронного законодавства. Від цих порушень страждають і пам'ятки і суспільство. Законом встановлені серйозні штрафні санкції за такі дії. В присвячених цьому питанню статтях прописані конкретні суми штрафів, які прив'язали до неоподаткованого мінімуму доходів громадян. В реальних цифрах це означає, що органи охорони пам'яток мають право оштрафувати юридичну особу максимально на 170 тис. грн., та ще примусити своїм коштом виправити те, що призвело до втрат. Тобто, якщо щось незаконно знесли – відбудувати, якщо збудували – знести і так далі.

2) Закон також передбачає відрахування 10% від прибутків туристичних фірм та організацій, які експлуатують пам'ятки на реставрацію та утримання цих пам'яток.

3) Закон покладає керівництво справою охорони культурної спадщини на Кабінет Міністрів України і на центральний орган виконавчої влади у цій сфері. Цей орган свідомо не названо конкретно. Згідно Конституції, Президент має право ліквідувати, реорганізовувати, перейменовувати міністерства, і якщо буде назване міністерство в Законі, то потім і Закон треба буде змінювати. Передбачалося, що Президент чи Кабінет Міністрів України визначать нарешті цей орган. І зараз у нас існує два центральних органи: Міністерство культури та мистецтв, яке займається пам'ятками історії, археології та монументального мистецтва, та Держбуд, який займається пам'ятками містобудування і архітектури [1].

Слід зазначити, що збереження культурної спадщини, її складових об'єктів, котрі із занесенням у Державний реєстр (списки) набувають статусу пам'яток, себто забезпечуються охороною, стала глобальною світовою проблемою, аджекожний здобуток культурної спадщини є унікальним і зникнення будь-якого з них є безповоротною втратою і непоправним збідненням. Кожна країна, на терені якої розташовані здобутки культурної спадщини, повинна зберігати цю частину «культу» і забезпечити її передачу наступним генераціям. Успіх у цій справі можливий завдяки державній системі та за умови співпраці з міжнародними структурами, залученню значних інтелектуальних сил.

Охорона культурної спадщини включає систему правових, організаційних, фінансових, матеріально-технічних, містобудівних, інформаційних та інших заходів з обліку (виявлення, наукове вивчення, класифікація, державна реєстрація), запобігання руйнуванню, належному пристосуванню об'єктів культурної спадщини, констатовано в статті 1 Закону України «Про охорону культурної спадщини» [2, с. 17]. І ще: у преамбулі Закону наголошено, що охорона об'єктів культурної спадщини є одним з пріоритетних завдань органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Об'єкти культурної спадщини, які знаходяться на території України, у межах її територіального моря та прилеглої зони, охороняються державою. Охорона об'єктів культурної спадщини є одним із пріоритетних завдань органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Сьогодні необхідно розгортати активну політику зберігання культурної спадщини та її органічного включення у життя суспільства. Україна розпочала скоординовану діяльність усіх зацікавлених державних та приватних служб для формування і здійснення такої політики. Варто зауважити, що заходи запобіжного й поправного характеру щодо культурної спадщини мають доповнюватись іншими заходами, спрямованими на забезпечення кожного здобутку цієї функції, яка включала б його в сучасне і майбутнє соціальне,

економічне, наукове та культурне життя народу, до того ж функції, сумісної з культурним характером цього здобутку. У діяльності, спрямованій на захист культурної спадщини, слід використовувати наукові та технічні досягнення усіх дисциплін, пов'язаних із захистом, зберіганням та поверненням вагомості цієї спадщини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Культурна спадщина України. Правові засади збереження, відтворення та охорони культурно-історичного середовища: зб. офіц. док. К.: Істина, 2002. 336 с.
2. Принь О.В. Державна система охорони культурної спадщини сучасної України: центральні органи влади. *Праці Центру пам'яткознавства*. Вип. 20. К.: 2011. С. 27-31.

УДК 94 (438)

Срібняк М.І.

аспірантка Інституту всесвітньої історії НАН України

РЕПАТРІАЦІЯ ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНЦІВ З ТЕРЕНІВ НІМЕЧЧИНИ ПІСЛЯ ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ: ОСНОВНІ ГРУПИ ДЖЕРЕЛ

Репатріація полонених українців з теренів Німеччини після Першої світової війни була неординарною та значущою сторінкою історичного дискурсу. Дана тема розкриває різноманітні аспекти міжнародного врегулювання проблем політичного, економічного та соціального значення, міждержавних домовленостей і дипломатичних переговорів, а також матеріальне і соціально-психологічне становище полонених українців. Подібні явища представлені на сторінках міжнародно-правових договорів, діловодних документів і листуванні дипломатичних і допомогових організацій, періодичної преси та особових документах полонених.

Актуальність вивчення теми репатріації полонених українців з Німеччини після Першої світової війни визначається необхідністю розкрити дану неординарну сторінку повоєнної історії України та Центрально-Східної Європи. Дане дослідження наводить класифікацію джерельного комплексу відповідно до родово-видового принципу з теми репатріації українців з теренів Німеччини на завершальному етапі та після Першої світової війни.

З даної теми дослідження ми можемо виокремити: 1) документальні джерела (міжнародні й національні нормативно-правові акти, документи міжнародних і національних організацій та місій, їхня діловодна документація); 2) джерела особового походження (спогади, щоденники, листування); 3) українська (таборова) і зарубіжна періодична (офіційна й неофіційна) преса. Окрім